

Οδηγός Ίδρυσης ΚοινΣΕπ

Με την υποστήριξη κοινωνικών επιχειρήσεων και εθελοντών για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα

 ΔΙΚΤΥΟ – Κοιν.Σ.Επ
η ενημερωτική πύλη για τις δράσεις των Κοιν. Συν. Επιχειρήσεων όλης της Ελλάδας
σας βοηθούμε στα πρώτα σας βήματα και όποτε μας χρειάζεστε

Φτιάξε τώρα την δική σου Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Μήπως ήρθε πλέον ο χρόνος να φτιάξεις και εσύ την δική σου Κοινωνική Επιχείρηση; Ο νομός 4019/2011 δημιουργήθηκε για να δώσει μια λύση σε ένα σοβαρό πρόβλημα εδώ στην Ελλάδα. Σε συνέχεια και με αρκετά θετικά στοιχεία ο νέος νόμος για την κοινωνική οικονομία 4430/16 έρχεται να συμπληρώσει μερικά ενδιαφέροντα στοιχεία που θα παραθέσουμε στην συνέχεια του άρθρου.

Οι δράσεις που μπορούν οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚοινΣΕπ) να δραστηριοποιηθούν αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

Για να έχει επιτυχία η προσπάθεια δραστηριοποίησης μέσω δημιουργίας μιας ΚοινΣΕπ πρέπει να γίνει μια τοπική έρευνα και να διαπιστωθούν οι ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και πως μπορούν να δοθούν λύσεις μέσα από την δράση μιας ΚοινΣΕπ.

Ποιοι μπορούν να είναι μέλη μιας «ΚοινΣΕπ»;

Μία είναι οι βασική προϋπόθεση για την συμμετοχή σε ΚοινΣΕπ και αυτή είναι η κατοχή Ελληνικού ΑΦΜ. Τα μέλη της «ΚοινΣΕπ.» μπορούν να είναι απλοί πολίτες αλλά και νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις). Απλά η συμμετοχή των νομικών προσώπων στην Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του 1/3 των μελών της, ενώ δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε αυτήν των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε αυτούς. Σε ΚοινΣΕπ. Ένταξης μπορούν να συμμετέχουν Ν.Π.Δ.Δ. με έγκριση του φορέα που τα εποπτεύει. Τα μέλη της συμμετέχουν σε αυτήν με μια ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν.

Το κεφάλαιο της επιχείρησης διαιρείται σε συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης.

Τα μέλη της ΚοινΣΕπ. διαθέτουν τουλάχιστον από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη χρηματική συμμετοχή στο κεφάλαιο της επιχείρησης, το ύψος της οποίας ορίζεται ελεύθερα από το καταστατικό και είναι ίσο για όλα τα μέλη.

Θεματικές Ενότητες που μπορεί να δραστηριοποιηθεί μια ΚοινΣΕπ

α. Προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

β. Αειφόρος γεωργία και κτηνοτροφία, η οποία δίνει έμφαση στη διατήρηση και διάδοση απειλούμενων τοπικών παραδοσιακών ποικιλιών ή «φυλών» και στην αποτροπή διεύθυνσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.

γ. Τοπικά και περιφερειακά υποστηριζόμενη γεωργία ή κτηνοτροφία, που συμβάλλει στην ανάπτυξη απευθείας εμπορικών σχέσεων μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών και ενισχύει την προσβασιμότητα σε είδη πρώτης ανάγκης, ιδίως των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων του πληθυσμού, μέσα από την απευθείας διάθεσή τους.

δ. Δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο. Ως δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο ορίζεται η βασισμένη στο διάλογο, τη διαφάνεια και τον αλληλοσεβασμό εμπορική σύμβαση, που επιδιώκει μεγαλύτερη ισοτιμία στο διεθνές και εγχώριο εμπόριο. Συνεισφέρει στη βιώσιμη ανάπτυξη, προσφέροντας καλύτερους όρους εμπορίας των προϊόντων και διασφαλίζοντας τα δικαιώματα των περιθωριοποιημένων παραγωγών και εργαζομένων.

ε. Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε μικρή κλίμακα και την ανάπτυξη τεχνολογίας που μειώνει την κατανάλωση ενέργειας.

στ. Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και απορριμμάτων σε τοπικό επίπεδο, με συμμετοχή των πολιτών, μέσα από την επαναχρησιμοποίηση, αξιοποίηση, ανακύκλωση των αποβλήτων ή μέσα από τον επανασχεδιασμό του τρόπου παραγωγής και διανομής των προϊόντων.

ζ. Κατασκευή και συντήρηση υποδομών και ενέργειας σε δημοκρατική συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες.

η. Την ανάπτυξη δεξιοτήτων και μεταφορά τεχνογνωσίας.

θ. Εναλλακτικό, θεματικό και ήπιο τουρισμό.

ι. Σχεδιασμό και διάθεση καινοτόμων και ελεύθερων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών ή κάθε μορφή τεχνολογίας που προωθεί την ομότιμη και βασισμένη στα κοινά παραγωγή.

ια. Παραγωγή, μεταποίηση, προώθηση ή διατήρηση της παραγωγικής ή πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε τόπου.

ιβ. Παραγωγή και προώθηση της ανεξάρτητης πολιτισμικής δημιουργίας.

ιγ. Περιβαλλοντική αναβάθμιση των οικισμών και του κτιριακού αποθέματος.

ιδ. Διαχείριση ακίνητης περιουσίας με κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια.

ιε. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος και περιλαμβάνουν υπηρεσίες: εκπαίδευσης, υγείας, κοινωνικής στέγασης, κοινωνικής σίτισης, παιδικής φροντίδας, μακροχρόνιας φροντίδας, κοινωνικής αρωγής

Ήδη τις τελευταίες μέρες υπάρχει μια μεγάλη κινητικότητα όσον αφορά την Κοινωνική Οικονομία και την επανεκκίνηση της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα μέσα και από την υποστήριξη της Κοινωνικής Οικονομίας με την δημιουργία ΚοινΣΕπ σε πολλούς κλάδους και κατευθύνσεις με τελευταία αναφορά στην αναζωογόνηση Χρεωκοπημένων Επιχειρήσεων μέσα από μεταβίβαση στους πρώην

εργαζόμενους και την επανεκκίνηση τους σε νέες βάσεις όπως το παράδειγμα της Βιομε στην Θεσσαλονίκη.

Δημιουργώντας μια Βιώσιμη Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Ήταν το 2011 όταν κάτω από την πίεση της αυξανόμενης ανεργίας και της κρίσης δημιουργήθηκε από την Λούκα Κατσέλη τότε υπουργό εργασίας ο νόμος 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία και υπεγράφη από τον Γεώργιο Κουτρουμάνη τον επόμενο υπ. Εργασίας

Η δημιουργία μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚοινΣΕπ) δεν είναι η λύση στο πρόβλημα, αλλά ένα καλό εργαλείο που αν γίνει σωστή χρήση θα βοηθήσει στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και μέσα από αυτή την διαδικασία στην δημιουργία βιώσιμου σχήματος και θέσεων εργασίας.

Η δημιουργία θέσεων εργασίας δεν είναι ο αυτοσκοπός μιας ΚοινΣΕπ λάθος που κάνουν πολλοί αλλά το αποτέλεσμα μιας σωστής στόχευσης στην επίλυση προβλημάτων της τοπικής κοινωνίας και μέσα από τις δράσεις αυτές η ανάπτυξη της ΚοινΣΕπ και η αμοιβή των εργαζόμενων μελών της

Δυστυχώς όπως κάθε καλή ιδέα και αυτή έπεσε θύμα επαγγελματιών της εκμετάλλευσης και της λαμογιάς και είχαμε και έχουμε **δυσάρεστα φαινόμενα** που έχουν δώσει άσχημη εντύπωση σε μια καλή πρόθεση του νομοθέτη.

Έως τώρα σύμφωνα με **υπάρχοντα στατιστικά** από τα μέσα Μαΐου στο μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας έως τώρα έχουν εγγραφεί πάνω από 1054 ΚοινΣΕπ σε όλη την Ελλάδα εκ των οποίων 34 είναι της κατηγορίας Ένταξης, 115 της κατηγορίας Κοινωνικής Φροντίδας και 905 της κατηγορίας Παραγωγικού Σκοπού όπως μπορούμε να δούμε και στον μοναδικό **οδηγό ΚοινΣΕπ** αναλυτικά.

Από την άλλη πλευρά έως εκείνη την ημερομηνία έχουν διαγραφεί σχεδόν 300 ΚοινΣΕπ και αυτό ήταν αποτέλεσμα λάθους στόχευσης ανικανότητας διακρίβωσης κοινωνικού ελλείμματος στην τοπική κοινωνία και αποτυχία των προγραμμάτων ΤοπΣΑ – ΤοπΕΚΟ που έτρεξαν σε όλους τους δήμους της χώρας το προηγούμενο χρονικό διάστημα.

Τρεις είναι οι βασικοί πυλώνες που θα πρέπει πάνω σε αυτούς να ξεκινήσει το χτίσιμο της η Κοινωνική μας Συνεταιριστική Επιχείρηση.

- Αν δεν έχουμε επισημάνει την ανάγκη που υπάρχει στην τοπική κοινωνία (το πρώτο συνθετικό της ονομασίας – **Κοινωνική**)
- Αν δεν έχουμε επιλέξει σωστά τους συνεργάτες μας (το δεύτερο συνθετικό της ονομασίας – **Συνεταιριστική**)
- Αν δεν έχουμε κάνει μια μελέτη βιωσιμότητας (το τρίτο συνθετικό της ονομασίας – **Επιχείρηση**)

Τότε η αποτυχία είναι σίγουρη και η απογοήτευση των συνεργατών του εγχειρήματος.

Λέμε και πάλι ότι η ΚοινΣΕπ δεν είναι η λύση αλλά το εργαλείο που αν δεν το χειριστούμε σωστά θα έχει τα αντίθετα αποτελέσματα από τα επιδιωκόμενα

Στο χέρι μας είναι να γίνει σωστά ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη του εγχειρήματος αυτού και να είναι βιώσιμο και σε βάθος χρόνου χρήσιμο στην τοπική κοινωνία

Ας δούμε στην συνέχεια μερικές χρήσιμες επισημάνσεις και συμβουλές πριν ξεκινήσουμε την προσπάθεια ίδρυσης της δικής μας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης,

Εάν αποφασίσετε μετά την ανάγνωση αυτού του άρθρου την δημιουργία της δικής σας ΚοινΣΕπ και έχετε μια καλή ιδέα που πληροί τα αναφερόμενα κριτήρια ελάτε σε επαφή μαζί μας από τα τηλέφωνα επικοινωνίας στο τέλος του άρθρου για να σας βοηθήσουμε με 4χρονη σχεδόν εμπειρία μας στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας.

Τι είναι η κοινωνική οικονομία;

Όι ορισμοί που έχουν προταθεί για την κοινωνική οικονομία είναι τόσο ετερογενείς όσο και οι πρακτικές που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της.

Ένας σαφής και κατανοητός ορισμός είναι ο ακόλουθος:

Η κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει όλες τις οικονομικές δραστηριότητες που διεξάγονται από συλλογικές πρωτοβουλίες και εμφορούνται από τις εξής αρχές:

- Δίνουν προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση των αναγκών των μελών τους, καθώς και της ευρύτερης κοινότητας, και όχι στο κέρδος.
- Έχουν **αυτόνομη διοίκηση**, δηλαδή αποφασίζουν αυτόνομα τον τρόπο λειτουργίας τους.
- Εφαρμόζουν **δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων** με βάση την αρχή «ένα μέλος-μία ψήφος» ανεξάρτητα από τη συνεισφορά του κάθε μέλους στο κεφάλαιο.
- Κατά τη **διανομή των κερδών προβάδισμα έχουν τα μέλη** και οι εργαζόμενοι/ες έναντι του κεφαλαίου.

Συνεπώς, θα λέγαμε ότι: Η κοινωνική οικονομία είναι μια μεγάλη οικογένεια που περιλαμβάνει μια πληθώρα πρακτικών, όπως οι συνεταιρισμοί, οι κοινωνίες αλληλοβοήθειας, οι σύλλογοι/ενώσεις προσώπων, τα κοινωφελή ιδρύματα και οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

- Συνεχής οικονομική δραστηριότητα
- Υψηλός βαθμός αυτονομίας
- Ανάληψη ρίσκου
- Αμειβόμενη εργασία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

- Στόχος το όφελος στην κοινότητα/ομάδα
- Συλλογική διάσταση
- Συμμετοχή στις αποφάσεις η οποία δεν καθορίζεται από τη συνεισφορά κεφαλαίου
- Πολυεταιρικότητα
- Περιορισμένη διανομή κερδών

Ο βασικότερος συντελεστής παραγωγής σε μια κοινωνική επιχείρηση είναι το ανθρώπινο δυναμικό της, ιδιαίτερα όταν, ως συνήθως, δημιουργείται σε συνθήκες έλλειψης κεφαλαίου. Συνεπώς, η συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας έχει κομβική σημασία για την πορεία του όλου εγχειρήματος. Σε αυτή την ενότητα, θα παρουσιάσουμε ορισμένα προαπαιτούμενα για τη συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας μιας κοινωνικής επιχείρησης σύμφωνα με την επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας και της εμπειρίας ανά λογών παραδειγμάτων στην Ελλάδα και διεθνώς.

Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις

Μια συνεταιριστική επιχείρηση απαιτεί ένα σύνολο δεξιοτήτων / ικανοτήτων / γνώσεων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα που αναπτύσσεται. Ενώ τις περισσότερες φορές τα ιδρυτικά μέλη διαθέτουν τις απαιτούμενες για την κύρια δραστηριότητα ικανότητες και γνώσεις, υποτιμούν την αναγκαιότητα των λεγόμενων περιφερειακών –αλλά εξίσου σημαντικών– καθηκόντων (π.χ. λογιστική παρακολούθηση, οικονομική διαχείριση, συλλογική διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, καθαριότητα/συντήρηση χώρων και εξοπλισμού, τεχνική υποστήριξη). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα είτε να καλύπτονται πλημμελώς τα συγκεκριμένα καθήκοντα ή/και να τα επιφορτίζονται συστηματικά συγκεκριμένα μέλη.

Ερωτήσεις-κλειδιά

- Ποιοι/ες θα είναι τα μέλη;
- Ποιοι/ες θα είναι οι εργαζόμενοι/ες;
- Πώς θα αποφασίζουμε;
- Πώς θα εισέρχονται νέα μέλη;
- Πώς θα επιλέγονται νέοι/ες εργαζόμενοι/ες;
- Ποιος/α αναλαμβάνει τι;

Τι πρέπει να έχουμε ετοιμάσει στο τέλος αυτού του βήματος

- Προσχέδιο εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας.
- Προσχέδιο οργανογράμματος.
- Συγκρότηση υποομάδων για την ίδρυση της επιχείρησης.

Πιθανοί κίνδυνοι

- Οι συζητήσεις κρατούν σε μάκρος και δεν παράγουν αποτέλεσμα.
- Δημιουργούνται οι πρώτες εντάσεις/συγκρούσεις.

Χρήσιμα εργαλεία

- Ορίζουμε τη μέγιστη διάρκεια και τον μέγιστο αριθμό συναντήσεων.
- Κρατάμε πρακτικά των συναντήσεων.
- Καλούμε «ειδικούς» να μας πουν τη γνώμη τους.
- Ερχόμαστε σε επαφή με μέλη και εργαζομένους/ες άλλων κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Επιλέγοντας την οικονομική δραστηριότητα

Η οικονομική δραστηριότητα αποτελεί ένα από τα συστατικά στοιχεία που διαφοροποιούν τις κοινωνικές επιχειρήσεις από άλλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού κερδοσκοπικού τομέα, της κοινωνικής/αλληλέγγυας οικονομίας (π.χ. συνεταιρισμός) ή άλλες δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης. Συνήθως, οι παραγωγικές δραστηριότητες των κοινωνικών επιχειρήσεων χαρακτηρίζονται –μεμονωμένα ή σωρευτικά– από τα ακόλουθα στοιχεία:

- **Κοινωνική ωφέλεια**, δηλαδή εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών που συνήθως μένουν ακάλυπτες ή καλύπτονται πλημμελώς από τον ιδιωτικό κερδοσκοπικό τομέα ή/και το κράτος.
- **Κοινωνική καινοτομία**, δηλαδή εντοπισμός νέων κοινωνικών αναγκών ή παραγωγή αγαθών και παροχή υπηρεσιών με τρόπο ο οποίος εισάγει νέες λογικές παραγωγής/κατανάλωσης.
- **Κοινωνική δικαιοσύνη**, δηλαδή προσφορά αγαθών και υπηρεσιών σε χαμηλότερη τιμή, με στόχο να γίνει πιο εύκολη η πρόσβαση σε αυτά κοινωνικών στρωμάτων με περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες.
- **Εργασιακή αποκατάσταση**, δηλαδή δημιουργία θέσεων εργασίας για κοινωνικές ομάδες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας.

Αυτά τα χαρακτηριστικά αφενός συγκροτούν την ιδιαίτερη ταυτότητα των κοινωνικών επιχειρήσεων, αφετέρου θέτουν νέες προκλήσεις, καθώς απαιτούν προσήλωση σε πολλαπλές στοχεύσεις. Ωστόσο, είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου τα κριτήρια καθορισμού της κοινωνικής επιχείρησης που είδαμε στην Ενότητα Αποσαφηνίζοντας χρήσιμες έννοιες, διότι η συνεταιριστική λειτουργία δεν συνεπάγεται αυτόματα και τον κοινωνικό χαρακτήρα μιας επιχείρησης.

Η ιδέα για την οικονομική δραστηριότητα μπορεί να προκύψει σε μια στιγμή έμπνευσης είτε γιατί κλείνει μια επιχείρηση στην τοπική κοινότητα είτε γιατί έχει ήδη αναπτυχθεί μια παρόμοια ιδέα σε άλλη περιοχή είτε γιατί έχει πετύχει σε έναν άλλο τομέα και μπορεί να μεταφερθεί. Σε όλες τις περιπτώσεις, η αρχή γίνεται με μια ιδέα που ανταποκρίνεται σε μια κοινωνική ανάγκη και έχει πιθανότητες να μετασηματιστεί σε μια οικονομικά βιώσιμη επιχείρηση. Σε αυτό το στάδιο είναι χρήσιμο να «πέσουν» πολλές ιδέες στο τραπέζι και, αφού ορισμένες εγκαταλειφθούν ή τροποποιηθούν, οι τελικές να παρουσιαστούν σε φίλους/ες, προκειμένου να εντοπιστούν έγκαιρα λάθη και αστοχίες.

Τομείς στους οποίους παρατηρείται έντονη ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων:

- Κοινωνική φροντίδα/αρωγή
- Στοχευμένες υγειονομικές υπηρεσίες
- Εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, ενισχυτική διδασκαλία
- Κοινωνική ένταξη
- Κοινωνική στέγαση
- Περιβαλλοντική προστασία (ανακύκλωση, εξοικονόμηση ενέργειας)
- Αγροτική παραγωγή, επεξεργασία/πώληση ειδών διατροφής
- Ηθικό ή/και αλληλέγγυο εμπόριο
- Συγκοινωνίες, μετακίνηση, κοινωνικός τουρισμός
- Προστασία πολιτισμικής κληρονομιάς

Η νομική μορφή της ΚΟΙΝΣΕΠ είναι προτιμητέα διότι:

- Προβλέπει την ταυτόχρονη επιδίωξη κοινωνικού και οικονομικού σκοπού.
- Επιτρέπει τη δραστηριοποίηση σε πολλαπλές οικονομικές δραστηριότητες.
- Τονίζει τη συλλογική διάσταση χωρίς να προϋποθέτει ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό ιδρυτικών μελών, όπως στην περίπτωση των αγροτικών και των αστικών συνεταιρισμών.
- Επιτρέπει με σχετική ευκολία την αλλαγή της σύνθεσης των μελών.
- Διασφαλίζει ότι κάθε μέλος συμμετέχει με μία ψήφο.
- Δεν απαιτεί συγκεκριμένο κεφάλαιο, όπως συμβαίνει στις ΕΠΕ και στις ΑΕ.
- Επιτρέπει την περιορισμένη διανομή κερδών μόνο στους/στις εργαζομένους/ες, γεγονός που αποτελεί επιπλέον δικλείδα ασφαλείας για την προσήλωση στις αρχές της κοινωνικής οικονομίας.

Με Εκτίμηση - Άγγελος Φίσκιλης

e-mail.: info@koinsep.org

Phone.: {69310 25400 wind} {6956 6956 66 vodafone}

Εδώ σας παραθέτουμε χρήσιμες πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν να κατανοήσετε τι είναι η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση και πως μπορείτε να φτιάξετε μια ΚοινΣΕπ και όλες τις αναγκαίες διαδικασίες.

- Τι είναι οι «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις»
- Διαδικασίες Ίδρυσης
- Απαραίτητα έγγραφα
- Απαλλαγή από ΟΑΕΕ
- Απαραίτητα χαρτιά στη ΔΟΥ
- Ηλεκτρονικό Μητρώο
- Οικονομική και Λογιστική Διαχείριση
- Συχνές Ερωτήσεις Απαντήσεις και Επισημάνσεις Αναφορικά με το Πρότυπο Καταστατικό
- Τηρούμενα Βιβλία
- Τραπεζικός λογαριασμός
- Ετήσιος Απολογισμός Δραστηριοτήτων
- ΚΑΔ Κοινωνικής Φροντίδας
- Τμήμα Μητρώου
- Τρόπος Είσπραξης Δωρεών η Χορηγιών σε ΚοινΣΕπ

Υπάρχουν 3 διαφορετικά είδη Κοιν.Σ.Επ., σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο 4019/11 περί κοινωνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα αυτές είναι: ένταξης, φροντίδας και παραγωγικού σκοπού. Η καθεμία έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Έτσι, η **Κοιν.Σ.Επ. ένταξης** είναι κοινωνική επιχείρηση με σκοπό την επανένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, δηλαδή ατόμων με αναπηρίες, εξαρτημένων ή απεξαρτημένων από ουσίες, οροθετικών, φυλακισμένων ή αποφυλακισμένων κ.ο.κ. Μια τέτοια Κοιν.Σ.Επ. ιδρύεται από 7 μέλη και με το ελάχιστο ποσοστό απασχόλησης εργαζομένων που προέρχονται από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού να ανέρχεται σε 40%.

Η **Κοιν.Σ.Επ. κοινωνικής φροντίδας** ιδρύεται κατ' ελάχιστον από 5 μέλη και βασικός της σκοπός είναι να παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως είναι οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις.

Τέλος, η **Κοιν.Σ.Επ. παραγωγικού και συλλογικού σκοπού** αποσκοπεί στην παραγωγή του τοπικού και συλλογικού συμφέροντος, στην απασχόληση, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Μια τέτοιου είδους επιχείρηση ιδρύεται από 5 μέλη το λιγότερο.

Διαδικασίες Ιδρυσης

Τι πρέπει να κάνω πριν πάω στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας;

Να συντάξω το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. Υπάρχει η δυνατότητα χρησιμοποίησης πρότυπου καταστατικού, το οποίο περιλαμβάνεται ως παράρτημα σε Υπουργική Απόφαση

Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσω για την εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας;

Στάδιο 1ο: Υποβολή αιτήματος εγγραφής

- Η υποψήφια Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:
- Το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη,
- Αίτηση εγγραφής συμπληρωμένη,
- Υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ.,
- (Μόνο οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης) Υπεύθυνη δήλωση περί τήρησης του κριτηρίου απασχόλησης ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού σε ποσοστό τουλάχιστον 40%.
- Άλλα σχετικά δικαιολογητικά (όπου απαιτείται).

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

- εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο Μητρώο,
- έκδοση Βεβαίωσης Εγγραφής η οποία ισχύει μόνο για έναρξη δραστηριότητας στο Δ.Ο.Υ
- σήμανση του καταστατικού και αποστολή του στην Κοιν.Σ.Επ.

Στάδιο 2ο: Υποβολή πρόσθετων στοιχείων

Η Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:

- Αίτηση καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων (ακριβή διεύθυνση της έδρας της, τη Δ.Ο.Υ στην οποία υπάγεται, Α.Φ.Μ. και Κ.Α.Δ., το ετήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και τη σύνθεση της Διοικούσας Επιτροπής)
- Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.
- Πρακτικό συγκρότησης σε σώμα της Διοικούσας Επιτροπής.

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

Έγκριση του αιτήματος καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων. έκδοση Βεβαίωσης Εγγραφής (ισχύει έως την υποβολή του πρώτου Ετήσιου Προγράμματος Δραστηριοτήτων και Απολογισμού, οπότε αντικαθίσταται από το Πιστοποιητικό Μέλους του Μητρώου).

Πότε ολοκληρώνεται η σύσταση της Κοιν.Σ.Επ.;

Με την ολοκλήρωση του δεύτερου σταδίου στη διαδικασία εγγραφής της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας (έγκριση του αιτήματος καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων και έκδοση βεβαίωσης Εγγραφής), ολοκληρώνεται η σύσταση της επιχείρησης.

Τι συμβαίνει αν τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή λανθασμένα;

Το Τμήμα Μητρώου ζητά συμπληρωματικά στοιχεία ή διορθώσεις τα οποία θα πρέπει να προσκομίσει η Κοιν.Σ.Επ. εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Τι θα συμβεί αν δεν συμπληρώσω ή διορθώσω τα στοιχεία που μου ζητά το Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας στην προθεσμία που μου έχει θέσει;

Προβλέπεται η απόρριψη του αιτήματος εγγραφής ή, σε μεταγενέστερο στάδιο, ακόμη και η διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ. από το Μητρώο.

Είναι δεσμευτικές οι προθεσμίες που μου θέτει το Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας;

Οι προθεσμίες είναι δεσμευτικές.

Ως προς τις διαδικασίες ίδρυσης, αυτές είναι όμοιες και δεν αλλάζουν ανάλογα με το είδος της Κοιν.Σ.Επ. Συγκεκριμένα η διαδικασία έχει ως εξής: Οι ενδιαφερόμενοι που θέλουν να ιδρύσουν μια Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να ανατρέξουν στη σελίδα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (www.yraka.gr) και συγκεκριμένα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Εκεί θα βρουν ένα πρότυπο καταστατικό, υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 Ν.1599/1986) και την ειδική αίτηση. Αφού συμπληρώσουν αυτά τα έγγραφα (υπεύθυνη δήλωση κάνει κάθε μέλος χωριστά), τα καταθέτουν στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου και περιμένουν το μέγιστο 15 μέρες μέχρι την οριστική απόφαση έγκρισης.

Μετά από αυτήν την έγκριση και εντός 1 μηνός θα πρέπει να πάνε στην Εφορία όπου ανήκει η έδρα της Κοιν.Σ.Επ. για να κάνουν τη διαδικασία έναρξης. Τα απαραίτητα χαρτιά που κατατίθενται στη ΔΟΥ είναι:

- Έναρξη/Μεταβολής εργασιών Μη φυσικού Προσώπου Μ3

- *Δήλωση στοιχείων φορολογουμένου Μ7*
- *Δήλωση μελών μη φυσικού προσώπου Μ8 (σε περίπτωση που συμμετέχουν στην Κοιν.Σ.Επ. νομικά πρόσωπα)*
- *Πρακτικό σύστασης της πρώτης Διοικούσας επιτροπής*
- *Έγκυρο και θεωρημένο καταστατικό*
- *Βεβαίωση εγγραφής του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας*
- *Μισθωτήριο παραχώρησης του χώρου της έδρας της επιχείρησης*

Αφού γίνει και η έναρξη της Κοιν.Σ.Επ. στην εφορία, το επόμενο βήμα είναι η ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσης πίσω στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά γι' αυτήν την δεύτερη επίσκεψη στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας είναι

- *Αίτηση πρόσθετων στοιχείων (υπάρχει στο site του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας)*
- *Τα τρία βιβλία προς θεώρηση που περιγράφονται εντός του καταστατικού*
- *Η έναρξη της εφορίας*
- *Το πρακτικό της πρώτης Γενικής Συνέλευσης*
- *Το πρακτικό συγκρότησης της πρώτης Διοικούσας Επιτροπής*

Μετά και από αυτή την δεύτερη επίσκεψη στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας, ολοκληρώνεται και η διαδικασία ίδρυσης της Κοιν.Σ.Επ.

Αρχικό κεφάλαιο κίνησης και κέρδη

Το αρχικό κεφάλαιο που απαιτείτε κυμαίνετε συνήθως σε χαμηλά επίπεδα και αυτό διότι οι Κοιν.Σ.Επ. εξαιτίας του κοινωνικού χαρακτήρα τους μπορούν να έχουν πόρους και από πηγές που δεν θα μπορούσε μια κοινή επιχείρηση. Τέτοιοι πόροι είναι η παραχώρηση εγκαταστάσεων από ΟΤΑ, δωρεές από μέλη που θέλουν να τις υποστηρίξουν κ.λπ. Επίσης, μπορούν να συμμετάσχουν με προτεραιότητα σε προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ. για την στήριξη της επιχειρηματικότητας ή να λειτουργούν, εφόσον είναι επιχειρήσεις και ως υπεργολάβοι δημόσιων και ιδιωτικών έργων από τα οποία μπορούν εξίσου να συγκεντρώσουν χρήματα για να σχηματίσουν το αρχικό τους κεφάλαιο.

Οι υποψήφιοι συνεταιριστές θα πρέπει να έχουν συνειδητοποιήσει ότι στόχος δεν μπορεί να είναι τα κέρδη, αλλά τα εισοδήματα για τους εργαζόμενους και η εξασφάλιση κεφαλαίου για επένδυση, που δεν εμπίπτουν σε φορολόγηση. Οι συμβατικές επιχειρήσεις πρέπει βάσει νόμου να δείχνουν κέρδη τουλάχιστον μετά το πέρας της πρώτης τριετίας, σε αντίθεση με τις Κοιν.Σ.Επ. που δεν υποχρεούνται να δείχνουν κέρδη. Σε κάθε περίπτωση πάντως θα πρέπει να κρατάνε Β' κατηγορίας βιβλία και να συμπληρώνουν περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, όπως οι ατομικές επιχειρήσεις.

Κάθε μέλος πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον μια υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και έως πέντε προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες. Οι συνεταιριστές που αμείβονται, είναι μόνο τα μέλη εκείνα που εργάζονται στο συνεταιρισμό.

Ποιοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής-Ασφάλιση

Συνεταιριστής μπορεί να είναι κάθε φυσικό πρόσωπο. Όπως προκύπτει και από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 4 του νόμου 4019/11, μόνη η συμμετοχή στην επιχείρηση δεν προσδίδει την ιδιότητα του εμπόρου και δε δημιουργεί ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις. Συνεπώς επιτρέπεται η συμμετοχή ακόμα και όσων υπάγονται στο νόμο Κατσέλη, έχουν κόκκινα δάνεια κ.ο.κ. Ως εταίροι μπορούν επίσης να συμμετέχουν και νομικά πρόσωπα, αλλά η συμμετοχή τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 των μελών. Αυτοί που απαγορεύεται να συμμετέχουν ως μέλη είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται σε Ο.Τ.Α., με εξαίρεση τη συμμετοχή τους σε Κοιν.Σ.Επ. ένταξης και υπό την προϋπόθεση ύπαρξης προηγούμενης έγκρισης από το φορέα που εποπτεύει το Ν.Π.Δ.Δ. Επιπλέον θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι μέλος μιας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να μετέχει σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. που εδρεύει στην ίδια Περιφερειακή ενότητα κι έχει τον ίδιο καταστατικό σκοπό.

Σχετικά με την ασφάλιση των εργαζομένων σε Κοιν.Σ.Επ. υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα που θα πρέπει να αναφερθούν. Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι ότι ο συνεργαζόμενος-εργαζόμενος ασφαλίζεται στο Ι.Κ.Α. και έχει χαμηλότερα ασφαλιστρα σε σχέση με τον Ο.Α.Ε.Ε. που είναι υψηλότερα και στο οποίο είναι ασφαλισμένες οι άλλες επιχειρήσεις. Ο συνεταιριστής-συμμέτοχος που είναι απλά καταναλωτής στο συνεταιρισμό και δεν εργάζεται σε αυτόν, μπορεί να μην ασφαλιστεί καθόλου. Οι δυνατότητες αυτές επιτυγχάνουν την συγκέντρωση κοινωνικού κεφαλαίου για την ίδια την επιχείρηση. Δηλαδή, ένας συνταξιούχος μπορεί να είναι ενεργά υποστηρικτής Κοιν.Σ.Επ. και να προσφέρει με την εμπειρία του υπηρεσίες, χωρίς να πληρώνει ασφαλιστικό ταμείο. Βεβαίως οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να διεκδικήσουν εφόσον αναπτυχθούν σε μεγαλύτερο βαθμό στην Ελλάδα και όλα τα προνόμια που έχουν αντίστοιχες μορφές επιχειρήσεων στις χώρες της Ε.Ε. στο θέμα της φορολόγησης και της ασφάλισης.

Σας ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη που δείχνετε στην σελίδα μας για την ενημέρωσή σας σχετικά με την κοινωνική οικονομία από τον Δεκέμβριο του 2012. Εδώ θα μπορείτε να βρείτε τις πιο συχνές ερωτήσεις που υπάρχουν και τις ανάλογες απαντήσεις σε κάθε απορία σχετικά με οτιδήποτε αφορά την λειτουργία των ΚοινΣΕπ και κάθε άλλο σχετικό ερώτημα.

Πως ξεκινάω μια ΚοινΣΕπ;

• Το πρώτο βήμα για την δημιουργία μίας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης είναι η εγγραφή της στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας Το Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας είναι το Δημόσιο Βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή για την καταγραφή των νομικών προσώπων που σχετίζονται με την κοινωνική οικονομία. Για να ιδρύσετε μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση οφείλετε να κάνετε την εγγραφή σας στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας. Μπορείτε να βρείτε οδηγίες και χρήσιμα έγγραφα για την διαδικασία [εδώ](#) ενώ μπορείτε να κάνετε την ηλεκτρονική υποβολή των στοιχείων σας [εδώ](#).

Που μπορώ να βρω άλλες πληροφορίες και ποιος μπορεί να με βοηθήσει στην διαδικασία σύστασης της ΚοινΣΕπ που σχεδιάζω;

• Μπορείτε να μας καλέσετε σε ένα από τα τηλέφωνα που θα βρείτε στο τέλος του άρθρου αυτού μετά την φόρμα επικοινωνίας για να σας βοηθήσουμε τόσο στην σύσταση αναλαμβάνοντας για λογαριασμό σας όλη την διαδικασία αλλά και στην συνέχεια με κάθε απορία που θα έχετε. Σχετικές πληροφορίες βρείτε [εδώ](#).

Είμαι στον νόμο Κατσέλη η χρωστώ στον ΟΑΕΕ και στην Εφορία τι γίνεται;

• Η Συμμετοχή κάποιου ως μέλους σε μια ΚοινΣΕπ ακόμα και αν έχει εκκρεμότητες στην εφορία από παλαιότερο επάγγελμα η στον ΟΑΕΕ η είναι ενταγμένος στον νόμο Κατσέλη για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά δεν έχει κανένα πρόβλημα το να είναι μέλος η ακόμα και εργαζόμενος στην ΚοινΣΕπ

Παίρνω αναπηρικό επίδομα η σύνταξη υπάρχει πρόβλημα;

• Η συμμετοχή ως μέλους η ακόμα και η εργασία σας σε μια ΚοινΣΕπ δεν σας στερεί κανένα επίδομα η σύνταξη που τυχόν λαμβάνετε .

Έχω κάρτα ανεργίας η παίρνω επίδομα θα το χάσω;

• Όχι για όσο θα είσατε απλό μέλος η θα παρέχετε εθελοντική η άμισθη εργασία δεν θα χάσετε το επίδομα σας η την ισχύ της κάρτας σας.

Είμαι Ρομά Αποφυλακισμένος η Απεξαρτημένος πως μπορώ να βοηθηθώ μέσα από μια ΚοινΣΕπ;

• Συμμετέχοντας σαν μέλος σε μια ΚοινΣΕπ Ένταξης μπορείτε να δραστηριοποιηθείτε χωρίς να χρειάζεται να δείξετε κάπου το ποινικό σας μητρώο η κάποιο άλλο έγγραφο που θα σας δυσκολέψει στην επανένταξη σας στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Ήδη πολλοί αποφυλακισμένοι Ρομά η απεξαρτημένοι έχουν κάνει αυτό το βήμα και έχουν αποκατασταθεί επαγγελματικά και κοινωνικά.

Τι είναι η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση ;

• Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.) είναι αστικός συνεταιρισμός κοινωνικού σκοπού με περιορισμένη ευθύνη των μελών του και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα.

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.) είναι η επιχείρηση εκείνη, η οποία διοικείται ισότιμα από τα μέλη της και η λειτουργία της βασίζεται στην επίδιωξη συλλογικού οφέλους, ενώ το κέρδος της προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον.

Επιτυχημένα παραδείγματα Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων σε όλο τον κόσμο καταδεικνύουν ότι προσφέρουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους να εργάζονται μαζί και να συστήνουν βιώσιμες επιχειρήσεις, οι οποίες δημιουργούν θέσεις εργασίας και προάγουν την ευημερία της κοινωνίας.

Πόσες κατηγορίες Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων υπάρχουν ;

• Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό που εξυπηρετούν οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε δύο κατηγορίες :

Κοιν.Σ.Επ. ΕΝΤΑΞΗΣ: Αποσκοπούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού, δηλαδή άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι / αποφυλακισμένοι και ανήλικοι παραβάτες). Σε μια Κοιν.Σ.Επ Ένταξης 30% κατ' ελάχιστο των εργαζομένων θα πρέπει να ανήκει υποχρεωτικά στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού.

Κοιν.Σ.Επ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ: Αποσκοπούν στην παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού, όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και άτομα με χρόνιες παθήσεις και στην προαγωγή του τοπικού και συλλογικού συμφέροντος, στην

πρώθηση της απασχόλησης, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Αφορούν στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών σε τομείς όπως ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η οικολογία, η εκπαίδευση, οι παροχές κοινής ωφέλειας, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, η διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.

Τι είναι το Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας;

- Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν.4430/2016, συστήνεται Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας, το οποίο είναι Δημόσιο Βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή. Το Μητρώο τηρείται στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και η πρόσβαση σε αυτό γίνεται ατελώς από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.

Ποια είναι η διαδικασία σύστασης μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης;

- Η δημιουργία μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης απαιτεί ουσιαστικές ενέργειες σχεδιασμού έναρξης και ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της, καθώς και τυπικές διαδικασίες ίδρυσης. Οι τυπικές – υποχρεωτικές διαδικασίες ίδρυσης περιλαμβάνουν εκείνα τα βήματα που προβλέπονται για την ίδρυση ενός αστικού συνεταιρισμού, ενώ επιπλέον απαιτείται και η εγγραφή στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας. Στις ουσιαστικές ενέργειες σχεδιασμού ανήκουν τόσο η προπαρασκευαστική διαφόρων επιχειρηματικών εργαλείων, όπως είναι η έρευνα αγοράς και το επιχειρηματικό σχέδιο, όσο και η κινητοποίηση και ενημέρωση των πιθανών εταίρων της με στόχο τη δημιουργία του αρχικού πυρήνα της επιχείρησης και την προσέλκυση και άλλων ατόμων ή φορέων που πιθανόν ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν.

Τι πρέπει να κάνω πριν πάω στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας;

- Να συντάξω το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. Υπάρχει η δυνατότητα χρησιμοποίησης πρότυπου καταστατικού, το οποίο περιλαμβάνεται ως παράρτημα στην Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 2.9621/οικ.4.1200 (ΦΕΚ Β'1360/25-04-2012).

Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσω για την εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας;

Η υποψήφια Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:

Το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη,

Αίτηση εγγραφής συμπληρωμένη,

Υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ., (Μόνο οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης) Υπεύθυνη δήλωση περί τήρησης του κριτηρίου απασχόλησης ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού σε ποσοστό τουλάχιστον 30%.

Άλλα σχετικά δικαιολογητικά (όπου απαιτείται).

Πότε ολοκληρώνεται η σύσταση της Κοιν.Σ.Επ.;

- Με την ολοκλήρωση του δεύτερου σταδίου στη διαδικασία εγγραφής της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας (έγκριση του αιτήματος καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων και έκδοση βεβαίωσης Εγγραφής), ολοκληρώνεται η σύσταση της επιχείρησης.

Τι συμβαίνει αν τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή λανθασμένα;

- Το Τμήμα Μητρώου ζητά συμπληρωματικά στοιχεία ή διορθώσεις τα οποία θα πρέπει να προσκομίσει η Κοιν.Σ.Επ. εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Τι θα συμβεί αν δεν συμπληρώσω ή διορθώσω τα στοιχεία που μου ζητά το Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας στην προθεσμία που μου έχει θέσει;

- Προβλέπεται η απόρριψη του αιτήματος εγγραφής ή, σε μεταγενέστερο στάδιο, ακόμη και η διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ. από το Μητρώο.

Είναι δεσμευτικές οι προθεσμίες που μου θέτει το Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας;

- Οι προθεσμίες είναι δεσμευτικές. Ως προς τις διαδικασίες ίδρυσης, αυτές είναι όμοιες και δεν αλλάζουν ανάλογα με το είδος της Κοιν.Σ.Επ. Συγκεκριμένα η διαδικασία έχει ως εξής: Οι ενδιαφερόμενοι που θέλουν να ιδρύσουν μια Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να ανατρέξουν στη σελίδα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(www.yrakr.gr) και συγκεκριμένα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Εκεί θα βρουν ένα πρότυπο καταστατικό, υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 Ν.1599/1986) και την ειδική αίτηση. Αφού συμπληρώσουν αυτά τα έγγραφα (υπεύθυνη δήλωση κάνει κάθε μέλος χωριστά), τα καταθέτουν στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου και περιμένουν το μέγιστο 15 μέρες μέχρι την οριστική απόφαση έγκρισης.

Σε πίες περιπτώσεις κάνω τροποποίηση καταστατικού και ενημέρωση του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας;

● Τροποποίηση και ενημέρωση του Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας γίνεται μόνο για τους παρακάτω λόγους: Αλλαγή έδρας, Είσοδο η Αποχώρηση Μέλους, Προσθήκη Καταστατικών Σκοπών, Αγορά Προαιρετικής Συνεταιριστικής Μεριδας, Αλλαγή Μέλους της Διοικούσας Επιτροπής και όλα αυτά γίνονται από την Υπηρεσία Μιας Στάσης του Μητρώου [εδώ](#) με πιστοποίηση μέσω κωδικών πρόσβασης του TaxisNet

Υπάρχει Κλαδικό Όργανο που εκπροσωπεί τις ΚοινΣΕπ

● Ναι υπάρχει και μπορείτε να βρείτε [εδώ](#) όλες τις σχετικές πληροφορίες

Ποιοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής-Ασφάλιση;

● Συνεταιριστής μπορεί να είναι κάθε φυσικό πρόσωπο. Μόνη η συμμετοχή στην επιχείρηση δεν προσδίδει την ιδιότητα του εμπόρου και δε δημιουργεί ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις. Συνεπώς επιτρέπεται η συμμετοχή ακόμα και όσων υπάγονται στο νόμο Κατσέλη, έχουν κόκκινα δάνεια κ.ο.κ. Ως εταίροι μπορούν επίσης να συμμετέχουν και νομικά πρόσωπα, αλλά η συμμετοχή τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 των μελών. Αυτοί που απαγορεύεται να συμμετέχουν ως μέλη είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται σε Ο.Τ.Α., με εξαίρεση τη συμμετοχή τους σε Κοιν.Σ.Επ. ένταξης και υπό την προϋπόθεση ύπαρξης προηγούμενης έγκρισης από το φορέα που εποπτεύει το Ν.Π.Δ.Δ.

Ποιός φέρει την πλήρη ευθύνη στην ΚοινΣΕπ

● Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η Κοιν.Σ.Επ. με την περιουσία της. Ειδικά, για τις υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ο διαχειριστής ή ο πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής της ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολοκλήρον με την Κοιν.Σ.Επ. για τις οφειλές της προς το Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν. 4321/2015 (Α' 32), το άρθρο 115 του Ν. 2238/1994 (Α'151) και το άρθρο 4 του Ν. 2556/1997 (Α' 270) και διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της Κοιν.Σ.Επ. Για τις οφειλές προς το Δημόσιο διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της Κοιν.Σ.Επ., τα οποία για τις οφειλές του προηγούμενου εδαφίου, ευθύνονται έναντί του απεριόριστα και εις ολόκληρον.

Ποιος διοικεί την ΚοινΣΕπ;

● Η Εκλεγμένη Διοικούσα επιτροπή που αποτελείται από μονό αριθμό μελών (πρόεδρος γραμματέας και ταμίας) η ο διαχειριστής που έχει διορισθεί από την γενική συνέλευση των μελών αν η ΚοινΣΕπ αποτελείται απο 5 μέλη.

Μέσα στον νόμο λέει για καπια ποσοστά στην διανομή κερδών τι είναι αυτό;

● Ο νόμος αναφέρει ότι αν στο τέλος του έτους περισσέψουν χρήματα από την καλή διαχείριση τότε αυτά έως 35% μπορούν να δοθούν μπόνους σε όσους έχουν εργαστεί με μισθωτή εργασία είτε είναι μέλη είτε όχι και το υπόλοιπο είναι για τις ανάγκες της επιχείρησης, στην ουσία είναι το ταμείο της επιχείρησης που τρέχει από το νέο έτος αλλά εσεις θα ξέρετε πιο ποσό είναι αυτό όταν υποβληθεί η ετήσια φορολογική δήλωση.

Ποιες είναι οι ετήσιες υποχρεώσεις μιας ΚοινΣΕπ προς το Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας;

● Οι υποχρεώσεις μιας ΚοινΣΕπ προς το Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας είναι η Ετησία Υποβολή Απολογισμού Δράσεων και ο Προγραμματισμός των Δράσεων του Νέου Έτους και υποβάλλεται εντός του πρώτου τριμήνου η το συντομότερο δυνατόν μετά την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης, [εδώ](#) μπορείτε να δείτε επιπλέον σχετική ενημέρωση.

Πιο ποσό μπορώ να χρησιμοποιώ για αμοιβές;

● Κάθε μήνα από τα έσοδα μπορείτε να χρησιμοποιείτε το 100% των εσόδων σας για αμοιβές εργαζόμενων και κάθε άλλη ανάγκη της ΚοινΣΕπ σας

Πια είναι η φορολόγηση των ΚοινΣΕπ;

- Η ΚοινΣΕπ φορολογείται για το ποσό που θα περισσέψει μετά την διανομή του 35% στους εργαζομένους με τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή

Υπάρχει χρηματοδότηση των ΚοινΣΕπ;

- Με τον νέο αναπτυξιακό νόμο μπορεί μια ΚοινΣΕπ να υποβάλει αίτημα χρηματοδότησης αλλά και από το ταμείο στήριξης της κοινωνικής οικονομίας όπως ανακοινώθηκε με τον νέο νόμο 4430/2016

Που πληρώνω ασφαλιστικές εισφορές;

- Ένα μέλος που δεν προσφέρει εξαρτημένη εργασία στην ΚοινΣΕπ δεν ασφαρίζεται και δεν έχει φορολογικές υποχρεώσεις, το εργαζόμενο μέλος πληρώνει αναλογικές εισφορές επί των εσόδων του από μισθωτή εργασία στο ΙΚΑ ή στον οικείο ασφαλιστικό του φορέα.

Συνταξιούχος μέλος ΚοινΣΕπ μπορεί να εργάζεται και να αμείβεται;

- Ένας συνταξιούχος μπορεί να εργάζεται και να αμείβεται μόνο αν το επιτρέπει ο ασφαλιστικός του φορέας και φυσικά τότε θα δικαιούται και μερίδιο από την διανομή κερδών

Απλό μέλος ποιες υποχρεώσεις έχει;

- Ένα απλό μέλος που δεν παρέχει μισθωτή εργασία στην ΚοινΣΕπ δεν έχει ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.

Από πότε ισχύει η αποχώρηση ενός μέλους;

- Η Αποχώρηση ενός μέλους ισχύει από την οριστική παραλαβή και την επικυρωμένη αποστολή του τροποποιημένου καταστατικού από το Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας.

Μπορεί η ΚοινΣΕπ να έχει μέλη που δεν είναι από την ίδια περιοχή;

- Ναι η ΚοινΣΕπ μπορεί να έχει μέλη από οποιοδήποτε σημείο της Γης επιθυμεί.

Μπορούν να είναι μέλη στην ΚοινΣΕπ συγγενικά πρόσωπα;

- Ναι μπορούν να είναι συγγενικά πρόσωπα μέλη στην ίδια ΚοινΣΕπ

Μπορεί ανήλικος να είναι μέλος σε ΚοινΣΕπ

- Ναι μπορεί μόνο στις ΚοινΣΕπ Ένταξης και εφόσον έχει παραβατική συμπεριφορά.

Μπορεί άτομο με νοητική στέρηση να είναι μέλος σε ΚοινΣΕπ

- Μπορεί να είναι μέλος σε ΚοινΣΕπ άτομο με νοητική στέρηση εφόσον δεν έχει του στερηθεί με δικαστική απόφαση η κηδεμονία του.

Δημόσιος υπάλληλος μπορεί να είναι μέλος μιας ΚοινΣΕπ να εργάζεται και να αμείβεται;

- Δημόσιος υπάλληλος μπορεί να είναι μέλος μιας ΚοινΣΕπ να προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του, Το αν μπορεί να αμείβεται θα πρέπει να ρωτήσει την υπηρεσία του αν του επιτρέπει να προσφέρει μισθωτές υπηρεσίες σε έναν αστικό συνεταιρισμό και να λάβει ανάλογη τυπική άδεια.

Είμαι μέλος σε μια ΚοινΣΕπ μπορώ να μπω και σε άλλη;

- Ναι μπορείτε εφόσον δεν έχει την ίδια δραστηριότητα

Μπορεί μια ΚοινΣΕπ να εξάγει προϊόντα σε άλλη χώρα;

- Ναι μπορεί να το κάνει αυτό χωρίς κανέναν περιορισμό

Μπορώ να παραχωρήσω στην ΚοινΣΕπ που είμαι μέλος πάγια στοιχεία η πρώτες ύλες;

•Ναι μπορείτε να το κάνετε αρκεί να γίνει με ένα έγγραφο που θα περιγράφει αναλυτικά το προς παραχώρηση είδος και τους ορούς επιστροφής του εάν αποχωρήσετε απο μέλος η κλείσει η ΚοινΣΕπ. Θα πρέπει να καταγραφεί στα βιβλία της Γενικής Συνέλευσης για να λάβουν γνώση και τα άλλα μέλη και να φιαχτεί ένα πρακτικό αποδοχής της παραχώρησης. Το ίδιο ισχύει και για ενίσχυση της ΚοινΣΕπ μέσω της παραχώρησης μετρητού για τους σκοπούς της.

Μια ΚοινΣΕπ που ασχολείται με τουρισμό χρειάζεται σήμα ΕΟΤ? Μπορεί να προσφέρει ολοκληρωμένα τουριστικά προγράμματα ή καλύπτει μόνο την υλοποίηση δράσεων?

•Δυστυχώς οι ΚοινΣΕπ δεν είναι ανάμεσα στις δομές που μπορούν να λάβουν το σήμα ΕΟΤ αυτή την στιγμή σύμφωνα με την υπουργική απόφαση περί της ένταξης της διαδικασίας για τη λειτουργία του τουριστικού γραφείου στα Ε.Κ.Ε. με αριθμό 16016/18.11.2012 (Β' 3055) γίνεται αναφορά μόνο σε ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ και ΙΚΕ, χωρίς να αναφέρεται η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Είμαστε την διαδικασία επαφής με τους αρμόδιους φορείς για να δώσουμε μια λύση στο θέμα καθώς είναι κάτι που ενδιαφέρει ικανό αριθμό ΚοινΣΕπ

Μπορεί μια ΚοινΣΕπ να αναπτυχθεί περαιτέρω μέσω franchising? Στην περίπτωση αυτή τιμολόγια ποιος κόβει? η κοινσεπ ή η εταιρεία που δίνει το franchise?

•Για να γίνει δικαιοχρήστης μια ΚοινΣΕπ θα πρέπει να έχει τα χρήματα να επενδύσει στο project και να έχει γίνει από τον δικαιοπάροχο η επιλογή και η εκπαίδευση του προσωπικού η ΚοινΣΕπ λοιπόν χρησιμοποιεί τα δικά της φορολογικά στοιχεία και δίνει ετήσια δικαιώματα στον δικαιοπάροχο η ποσοστό επί των κερδών.

Απο την στιγμή της έγκρισης της ΚοινΣΕπ πόσο γρήγορα μπορούμε να μπούμε σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα ας πούμε για την αγορά εξοπλισμού δραστηριοτήτων?

•Αυτή την στιγμή το τρέχον πρόγραμμα πιθανώς σας ένταξης λήγει στις 31/01/2017 αλλά από το νέο έτος θα υπάρχει η δυνατότητα ένταξης σας σε νέα προγράμματα και από το ταμείο στήριξης της κοινωνικής οικονομίας ΕΣΠΑ από το υπουργείο εργασίας προσανατολισμένο σε ΚοινΣΕπ

Αν οι εργαζόμενοι απασχολούνται εποχιακά μπορούν να πληρωθούν με εργοσημο;

•Ναι εφόσον η εργασία αυτή περιλαμβάνεται στις ανάλογες υπηρεσίες που αμείβονται με εργοσημο και αυτές είναι οι παρακάτω

Α. Το κατ' οίκον του εργοδότη απασχολούμενο προσωπικό που παρέχει εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες, φροντίδας αμειβόμενο με την ώρα ή την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα είτε προς έναν είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την ίδια μισθολογική περίοδο, που καλύπτεται από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ενδεικτικά υπάρχουν οι εξής εργασίες ή υπηρεσίες:

α. οι υπηρεσίες οικογενειακής βοηθητικής φροντίδας (ενδεικτικά: οικιακοί βοηθοί για οικιακή καθαριότητα και γενικό νοικοκυριό, οδηγοί),

β. οι κηπουρικές εργασίες,

γ. η φύλαξη και μεταφορά παιδιών, νηπίων και βρεφών, δ. η υποστήριξη με την παροχή κάθε μορφής βοήθειας και φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης και της διευκόλυνσης των ατόμων αυτών για συμμετοχή τους σε πολιτιστικές, θρησκευτικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες,

ε. οι υπηρεσίες που παρέχονται σε προγράμματα αποκατάστασης ατόμων σε ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία, που χαρακτηρίζονται από νοητική στέρωση (ΣΥΔ),

στ. η περιποίηση ή νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων ή κατάκοιτων ατόμων και η βοήθεια σε άτομα με προβλήματα κινητικότητας (φυσικοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, συνοδεία εκτός οικίας),

ζ. οι μεμονωμένες μικροεπισκευαστικές εργασίες που δεν συνιστούν οικοδομικές εργασίες,

η. η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων,

θ. οι αισθητικές φροντίδες (κομμωτική, περιποίηση προσώπου και σώματος).

Β. Προσωπικό που παρέχει υπηρεσίες καθαρισμού και κηπουρικής κοινοχρήστων χώρων πολυκατοικιών, αμειβόμενο με την ώρα ή την ημέρα, σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα, είτε προς έναν είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την ίδια μισθολογική περίοδο, που καλύπτεται από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, μη παρέχον την υπηρεσία αυτή ως υπαλληλικό προσωπικό εταιρείας ή ως μέλος εταιρείας.

Γ. Οι απασχολούμενοι ως εργάτες γης σε εργασίες καλυπτόμενες από την ασφάλιση του ΟΓΑ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του ν. 2639/1998 (Α' 205).

Δ. αα) Οι διανομείς διαφημιστικών εντύπων με το σύστημα της διανομής με ή χωρίς διεύθυνση αποδέκτη,

ββ) οι απασχολούμενοι στην προώθηση προϊόντων προσώπου και σώματος για λογαριασμό μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων κατ' οίκον ή σε άλλο χώρο,
γγ) οι απασχολούμενοι στην προώθηση καταναλωτικών προϊόντων σε πολυκαταστήματα, καταστήματα τροφίμων και υπεραγορές (super market).

Μπορώ να έχω δραστηριότητες και εκτός του νομού μου;

- Ναι φυσικά μια ΚοινΣΕπ μπορεί να έχει δραστηριότητες σε οποιοδήποτε σημείο της Ελλάδας της Ευρώπης ή του Κόσμου θέλει

Τι Διαφορετικό έχει ο νέος νόμος για την Κοινωνική Οικονομία από τον παλαιό;

• Είναι γεγονός ότι υπάρχουν κάποιες διαφορές ανάμεσα στον παλαιό (4019/2011) και τον νέο νόμο (4430/2016) χωρίς να είναι εξαιρετικά σημαντικές ή να κάνουν την μεγάλη διαφορά και αυτοί είναι οι παρακάτω ... **1)** Ο νέος νόμος έχει πλέον δυο διακριτές κατηγορίες μια της ένταξης ευάλωτων ομάδων και μια κοινωνικού και συλλογικού σκοπού και έτσι είναι πιο ξεκάθαρη η κατηγοριοποίηση. **2)** Μια νέα κατηγορία υπάρχει που είναι ο συνεταιρισμός εργαζομένων που στην ουσία είναι η σύμπραξη επαγγελματιών κάτω από ένα άλλο επαγγελματικό ΑΦΜ και οι οποίοι ασφαλίζονται υποχρεωτικά από την πρώτη στιγμή στον ΟΑΕΕ ή στο επαγγελματικό σωματείο που ανήκουν (μηχανικοί κ.α.) **3)** Ξεκαθαρίζει την πλήρη ευθύνη του διαχειριστή στο 100% . **4)** Δίνει απαλλαγή από την καταβολή τέλους επιτηδεύματος για τα 5 πρώτα χρόνια και μετά το τέλος διαμορφώνεται σε 500 ευρώ. **5)** Η συμμετοχή των ευάλωτων ομάδων μειώθηκε σε ποσοστό και πλέον πρέπει να είναι τουλάχιστον 30% . **6)** Οι 5μελεις ΚοινΣΕπ μπορούν πλέον να έχουν διαχειριστή αντί διοικούσας επιτροπής με απόφαση της γενικής συνέλευσης τους. **7)** Το ποσοστό εργαζομένων μη μελών έναντι μελών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40%. **8)** Κατά την αποχώρηση ένα μέλος λαμβάνει πίσω την συνεταιριστική μερίδα που έχει καταβάλει με την τρέχουσα τιμή που έχει διαμορφωθεί και έως 3 φορές της αρχικής της αξίας. **9)** Μπορεί ένα μέλος να μετέχει σε άλλη ΚοινΣΕπ αρκεί να έχει διαφορετική δραστηριότητα.

Που μπορώ να βρω άλλες ΚοινΣΕπ;

• Μπορείτε να επισκεφθείτε τον Πλήρη κατάλογο των ΚοινΣΕπ εδώ και να βρείτε κάθε πληροφορία σχετικά με το πίες και πόσες ΚοινΣΕπ υπάρχουν σε όλη την Ελλάδα ανά κατηγορία νομό πόλη και δραστηριότητα με πλήρη στοιχεία επικοινωνίας.

Δείτε παρακάτω μερικές χρήσιμες συμβουλές

- [Διαδικασίες Ίδρυσης](#)
- [Απαραίτητα έγγραφα](#)
- [Απαλλαγή από ΟΑΕΕ](#)
- [Απαραίτητα χαρτιά στη ΔΟΥ](#)
- [Ηλεκτρονικό Μητρώο](#)
- [Οικονομική και Λογιστική Διαχείριση](#)
- [Ερωτήσεις Απαντήσεις Αναφορικά με το Καταστατικό](#)
- [Τηρούμενα Βιβλία](#)
- [Τραπεζικός λογαριασμός](#)
- [Ετήσιος Απολογισμός Δραστηριοτήτων](#)
- [ΚΑΔ Κοινωνικής Φροντίδας](#)
- [Τμήμα Μητρώου](#)
- [Τρόπος Είσπραξης Δωρεών η Χορηγιών σε ΚοινΣΕπ](#)